

ТЫЗЭКЪОТМЭ — ТЫЛЪЭШ!

АДЫГЭ

1923-рэ илъэсым
гъэтхалэм
кыщегъэжыгъэу
кыдэклы

100
Голос
адыга

МАКЪ

№ 199 (22888)

2023-рэ илъэс

ШЭМБЭТ

ЧЪЭПЫОГЪУМ и 28-рэ

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИЭП

6 +

тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU

тихытыу нэклубгъохэр

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

ПсэупӀихмэ ателъытагъ

Кощхъэблэ районим ит псэупӀэу Дружбэм врач амбулаторие кыщызэлуахыгъ. Юф-тхъабзэм хэлэжыгъэх Урысыем псауныгъэм икӀэухъумэнкӀэ иминистрэу Михаил Мурашко ыкӀи Адыгеим и Лышхъэу Къумпыл Мурат.

М. Гордышов.

ЛъэкӀкъ проектэу «Псауныгъэм икӀэухъумэн» зыфилорэм тегъэпсыхыгъэу медицинэ учреждениехэм ягъэкӀэжыкӀы ишӀолпыр программэ диштэу псэуалӀэр ашыгъ. Федеральнэ ыкӀи республикэ бюджетхэм кӀахэкӀыгъэ сомэ миллион 36-рэ а гухэлӀхэм апӀуагъэхыгъ. Амбулаторием квадрат метрэ 460-м ехъу еубыты. Медицинэ учреждением пае ящыкӀэгъэшт оборудованиер ыкӀи псэуалӀэхэр кӀащэфӀи чӀагъэуцогъах.

Мы амбулаторием нэбгырэ 49-мэ зы юфшӀэгъу чэзыум яфӀоло-фашӀэхэр щафагъэцӀкӀэн алӀэкӀышт. ПсэупӀи 6-мэ: Дружбэм, Чехрак, Отраднэм, Новоалексеевскэм, Дмитриевскэм, Плодопитомникым адӀэхэм яфӀоло-фашӀэхэр ащ щызэшӀуахыштых. Мы псэупӀэхэм пстӀумкӀи нэбгырэ мини 2,3-рэ фӀедиз адӀэс.

(ИкӀлӀух я 3-рэ нӀклуб. ит).

Урысые Федерацием и Президент и Указ

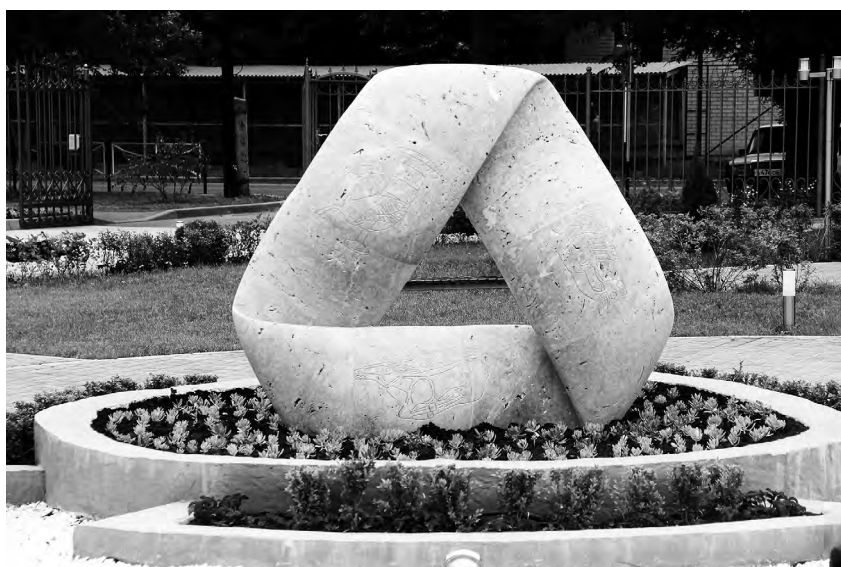
Урысые Федерацием икэралыгъо тынхэр афэгъэшъошэгъэнхэм ехылаагъ

Хэгъэгъу культурэмрэ искусствэмрэ яхэхъоныгъэкӀэ гъэхъагъэу илэхэм, шлуагъэ кытэу илэсыбэ хъугъэу лоф зеришлэрэм апае щытхъуцӀэу «Урысые Федерацием изаслуженнэ артист» зыфилорэр Хыакъуй Анжеликэ Нурбый ыпхъум — Адыгэ Республикэм культурэмкӀэ икэралыгъо бюджет учреждениеу «Концертное объединение Республики Адыгея» зыфилорэм балетымкӀэ иартисткэ фэгъэшъошэгъэнхэм.

Урысые Федерацием и Президентэу Владимир ПУТИН
Москва, Кремль
чэпыюгум и 23-рэ, 2023-рэ ильэс
N 797

Зызэхашагъэр ильэс 25-рэ хъугъэ

Адыгэ кэралыгъо университетым епхыгъэ республикэ естественнэ-хысап еджаплэр кызызэлуахыгъэр ильэс 25-рэ хъугъэ.

Мэзаем и 4-м, 1998-рэ ильэсым Адыгэ Республикэм и Президент иунашъокӀэ республикэ физико — хысап еджаплэр кызызэлуахыгъагъ. Ащ кыщегъэжъагъэу гогу кӀыхъэ кыкӀугъ, непэ зигъэхъагъэкӀэ анахъ кӀыхъащырэ еджаплэхэм ащыщ.

МэфэкӀ лофтхъабзэхэр чэпыюгум и 27 — 28-м зэхашагъэх. Ильэс зэкӀэлъыкӀохэм мы еджаплэр кызызэлуахыгъэхэр ащ кӀарагъэблэгъагъэх. ЫпэрапшӀэу «Шварц ынэхэмкӀэ Мыекъуапэ» зыфилорэ зекӀор афызэхашагъ, хысап паркыр кӀарагъэкӀлуахыгъ,

нэужым еджаплэр кызызэлуахыгъэхэр джы щеджэхэрэмрэ зэлуагъэх, зэдэгущылаагъэх. КупкӀэу гошгъэхъу зэнэкӀокъугъэх. Охътэ макӀэ тырагъэкӀуадзэ задачэхэр анахъ псынӀлӀэу кызызэлуахыгъэхэр кыыхагъэщыгъэх. Ащ ыуж «ЛӀэужхэм ятурнир» зыфилорэр зэхашагъ, еджаплэр кызызэлуахыгъэхэр джы щеджэхэрэмрэ зэнэкӀокъугъэх.

Республикэ естественнэ-хысап еджаплэм фэгъэхыгъэ игъэкӀотыгъэ кӀэбар тигъэзет кыхиу-тышт.

ДЕЛӀКЪО Анет.

ТильаплӀэхэу комсомолым иветеранхэр!

2023-рэ ильэсым чэпыюгум и 29-м Ленинскэ комсомолыр зызэхашагъэр ильэси 105-рэ мэхъу.

Тэ, комсомолым ыплугъэхэм, тыгу кӀэдгъэкӀыжыны, тызэрыгушхони тил.

Комсомолым ибыракъ хэгъэгум иордени 6 кыыхажъыу-кы — Советскэ кэралыгъом, Коммунистическэ партием ыкӀи зэкӀэ советскэ цыфхэм ащ фэдэ уасэ кыфашыгъэ заомрэ лофшӀэ-нымрэ гъэхъагъэхэу ащишлыгъэхэм апае.

ГуфӀэбэныгъэ хэлъэу тащыщыбэмэ агу кӀэкӀыжыны уахътэу цыфыгъэ напэм, пшӀэдэкӀыжыны ыкӀи уи Хэгъэгущо уфӀэ-шъыпкӀэным апшӀэрэ мэхъанэ зышаратыштыгъэр.

ТильаплӀэхэу комсомолым иветеранхэр ыкӀи ахэм ялӀагъо рыкӀохэрэр, комсомолым ия 105-рэ ильэс ехъулӀэу тышфӀэгущо!

«Воспитанники комсомола — мое Отечество»
зыфилорэ Урысые общественнэ организацием
и Адыгэ шӀолъыр къутам

ПэщакӀэ фашыгъ

Адыгэ Республикэм и
Правительствэ и Унэ
Урысыем юстициемкӀэ
и Министерствэ

Адыгэ РеспубликэмкӀэ
и ГъэlorышлӀанӀэ инэ-
щакӀэ Адыгеим и Лы-
шхъэ нэлуасэ щыфа-
шыгъ. Сергей Морозо-
выр ары а ИнаплӀэр зы-
фагъэшъошагъэр. Ащ
ыпӀкӀэ Ирина Ковале-
вам ильэси 5-м кы-
кӀоцӀ ведомствэм нэ-
цӀныгъэ дызэрихыгъ.

Видеоселектор шыкӀлэм тетэу зэлуагъым хэлажъ-хэрэм шлуфӀэс кӀарихыгъ Урысые Федерацием юстициемкӀэ иминистрэ иапӀэрэ гуадзэу Евгений Забарчук. Ащ кызызэрэхигъэщыгъэмкӀэ, ГъэlorышлӀанӀэм инэщакӀэ опытышхо ил, ежъ ышхъэкӀи лофэу зыфэгъэзагъэмкӀи пшӀэдэкӀыжъ ин зэрихырэр кыгурылӀозэ, ИнаплӀэу зыфагъэ-зэрэр зэкӀэ ыгъэцӀагъ. Министрэм иапӀэрэ гуадзэ Сергей Морозовым кыфӀэ-лӀэлуагъ ыкӀи игъо кыфилӀэуагъ апшӀэрэ мэхъанэ зилӀ пшӀэрылхъэу ведомст-

вэм ыпашхъэ кыуцохэрэм язэшӀохын икӀоу ыналэ атыригъэтынэу, хабзэм ишӀолъыр кыулыкӀухэм, федеральнэ ведомствэхэм ячӀыплӀэ подразделениехэм шлуагъэ кызытышт зэдэлэжъэныгъэ адырилӀэнэу. Адыгеим и Лышхъэ Сергей Морозовым кыфӀэгущылаагъ ИнаплӀэм зэрӀлуахыгъэм фӀшӀ ыкӀи пшӀэдэкӀыжъ зыхэлӀ лофхэм ягъэцӀэкӀанкӀэ опытышхо зэрилӀэр, Урысые Федерацием и Прокуратурэ, Следственнэ Комитетым икыулыкӀухэм ИнаплӀэ зэфӀэшхъафхэр ащигъэцакӀэхэзэ лофшӀэнымкӀэ лӀпӀэ-сэныгъэу, кыулайныгъэу кызылӀэкигъэхъагъэхэр ИнаплӀакӀлэм епхыгъэ пшӀэрылхъэм язэшӀохынкӀи кызызэрэзыфигъэ-федэжышхъэм ицыхъэ зэрэтелъыр кыыхыгъэщыгъ.

«Республикэм ихэбзэ кыулыкӀухэмрэ Урысые Федерацием юстициемкӀэ и Министерствэ Адыгэ РеспубликэмкӀэ и ГъэlorышлӀанӀэрэ шлуагъэ кызытышт зэдэлэжъэныгъэ азыфагу ил зэрэхъуштым ыкӀи теубытагъэ хэлъэу ыпӀкӀэ зэрӀлӀыкӀотэштхэм сыщэгугъы. Тиреспубликэ гъэхъагъэхэр ышӀыхэзэ ыпӀкӀэ лӀыкӀотэным епхыгъэ зигъо лӀыгъохъу кыуцохэрэри шлуагъэ хэлъэу зэшӀохыгъэ хъун-

хэм иамал ащ кытышт», — кылуагъ КъумпӀыл Мурат.

Республикэм и Лышхъэ кызызэрэхигъэщыгъэмкӀэ, джы-рэ хэбзэгъэуцугъэу щылэм кыдылӀытэхэрэр гъэцӀагъэ зэрэхъухэрэр тэрэзэу улпӀэ-кӀугъэнхэмкӀэ, хабзэр укыуагъэ мыхъунымкӀэ республикэм икэралыгъо хабзэ икыулыкӀухэмрэ Урысыем и Минюст республикэмкӀэ и ГъэlorышлӀанӀэрэ язэдэлэжъэныгъэ зырагъэушӀомбгъушт.

Республикэм и Лышхъэ чӀыплӀэ ГъэlorышлӀанӀэмрэ ащ кыфӀэlorышлӀэрэ учреждениехэмрэ лоф ащызышӀэшт кадрэхэр гъэхъазырыгъэнхэм пае федеральнэ Минюстыр лофыгъоу кыуцохъэхэм ащыщхэм ащигъэгъозагъ.

ШӀушӀӀэным пае: Морозов Сергей Владимир ыкӀом Саратов дэт юридическэ институтэу Д. И. Курскэм ыцӀэкӀэ щытыр кыуухыгъ, ильэс зау-лӀэрэ юристэу предприятиехэм лоф ащишлагъ, 1997-рэ ильэсым кыщегъэжъагъэу 2007-рэ ильэсым нэс Ейскэ район прокуратурэм пӀэщэ ИнаплӀэхэр щылыгъыгъэх. 2007-рэ ильэсым лӀоныгъом и 7-м кыщегъэжъагъэу 2023-рэ ильэсым мэзаем и 3-м нэс Урысые Федерацием и Следственнэ Комитет и Следственнэ ГъэlorышлӀанӀэу Краснодар краим щылэм следственнэ отдел ипӀэцагъ, ащ нэужым УФ-м и Следственнэ Комитет и Следственнэ ГъэlorышлӀанӀэу Темрюкскэ районым щылэм следственнэ отдел, кӀалэу Шъачэ и Хостинскэ район следственнэ отдел ипӀэцагъ щытыгъ. 2023-рэ ильэсым мэзаем и 3-м кыщыублагъэу 2023-рэ ильэсым чэпыюгум и 13-м нэс Урысые Федерацием и Следственнэ Комитет Краснодар краимкӀэ и Следственнэ ГъэlorышлӀанӀэу цыфхэм якъэхъумэн илофыгъохэм афэгъэзагъэу щылэжъагъ.

АР-м и Лышхъэ
ипресс-кыулыкӀу

Псыр кӀакӀэмыоным илофыгъохэр

Цыфхэмрэ чӀыплӀэ-
хэмрэ псыр кӀакӀэмыо-
ным тегъэпсыхъэгъэ
лофтхъабзэхэм мыгъэ
республикэм сомэ мил-
лиони 170-рэ фӀэдиз ща-
нӀлуагъэхъагъ.

А мылькумкӀэ гидротехническэ псӀуалӀэхэр агъэцӀэкӀэжыгъэх, псыхъо кыуладжэхэр аукезбыгъэх, зыми фӀэмыгъэзэгъэ гидротехническэ псӀуалӀэхэр зӀпкыра-хыжыгъэх, проект-сметэ документациехэм ягъэхъазырын ыуж итых.

Гушылэм пае, Красногвардейскэ районымкӀэ псыхъоу Лабэ идамбэ щыщ километрэ 22,5-р, Кошхъэблэ районымкӀэ Натырбые дэжъ псыхъоу Лабэ идамбэ щыщ километри 5,2-р, кыуаджэу Еджэркъуае дэжъ

Лабэ идамбэ щыщ километри 4,9-р агъэцӀэкӀэжыых. Мыекъопэ районымкӀэ псыхъоу Джаджэ икыуладжэ щыщ километри 2,1-р агъэкӀабзэ, ШӀуджэн районымкӀэ псыхъоу Джаджэ икыуладжэ щыщ километри 10,9-м игъэкӀэбзэн пае проект-сметэ документациер агъэхъазыры.

Ащ нэмыкӀэу ШӀуджэн районымкӀэ псыхъоу Фарзэ икыуладжэ щыщ километри 6,2-м игъэкӀэбзэн ыуж итых. Красногвардейскэ районымкӀэ кыутырэу ДӀэгужыем илӀэгъоблӀэу псыхъоу Лабэ ошӀэ-дэмышӀэ тхъамыкӀагъохэр кышымыхъунхэм пае Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет илӀэпӀэчӀэгъэнэ фонд мыльку кыыхагъэкӀыгъ.

Республикэ кэралыгъо программэу «ТыкӀэзыуцухъэрэ дунаим икыэхъумэн, чӀыопс

кӀэкӀуаплӀэхэм ягъэфедэн» зыфилорэм диштэу гидротехническэ псӀуалӀэхэм ягъэцӀэкӀэжыын, Мыекъопэ районымкӀэ кыутырэу Советскэм дэжъ псыхъоу ПсынӀф тет гидротехническэ псӀуалӀэу зыми фӀэмыгъэзагъэр щызӀпкырыхыжыгъэным ыкӀи нэмыкӀ лофтхъабзэхэм апае сомэ миллион 12,3-рэ кыыхагъэкӀыгъ.

Псыр кӀакӀэмыоным фӀшӀ мы ильэситӀу благъэм Адыгэ Республикэм щызэрахъащ лофтхъабзэхэм апае сомэ миллиони 130-рэ джыри кыатлуп-щышт. ШӀуджэн районымкӀэ псыхъоу Фарзэ идамбэ щыщ километрэ 27-р гъӀэкӀэжыгъэным, сомэ миллион 232-рэ зыпӀлухъащ лофшӀӀэнхэр гъэцӀэкӀэгъэнхэм атегъэпсыхъэгъэ лӀэлу тхылыр псы кӀэкӀуаплӀэхэмкӀэ Федеральнэ агентствэм лӀагъэхъагъ.

Адыгэ Республикэм и Кэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэр лӀэшэу гуэхӀкӀ ащыхъоу Адыгэ Республикэм и Кэралыгъо Совет — Хасэм идепутатэу КӀэлэшӀэо Рустам Виталий ыкӀом фӀтхъаусыхэх ятӀшым идунай зэрихъожыгъэм фӀшӀ.

Псэупһихмэ ательытагъ

(ИкIэух).

Къызэлуахыгъэ лэзплэм лэф
щашэшт терапевтым, педиа-
трэм, стоматологым, мамыкум

ыки гурыт медицинэ юфы-
шлэхэм. Кьяуалэхэрэм яфэл-
фашлэхэр зыцагъэцклэштхэ
кабинет, мафэрэ зыщялэзэштхэ
палатэхэр ащ хэтых. Михаил

М. Гордышов.

Мурашкорэ Къумпыл Муратрэ
лэзэпаклэр къапльыхагь, лф
щызышлэштхэм ыкли а чыплэхэм
ащыпсэухэрэм гуцылэгъу афэ-
хьугъэх.

Клзуухэр зэфихысыжхээ
Михаил Мурашко кыхигъэ-
щыгъ мыщ фэдэ медицинэ уч-
режденияклэхэм ягъэлсынрэ
якысызлухынрэ республикэм
еклөлэкэ гъэнэфагъэ зерафы-
рлэр.

«Адыгеим программэм кы-
дильытэрэ проектхэр зэкIэ

иплалэм ыкли икѳу шагѳа-
цаклѳх. Кадрѳхэм яхѳыхѳыни
пшѳѳкыѳх ахѳѳѳу еѳуанѳх.
Гурыт медицѳнѳ ѳѳшлѳхѳми,
врачхѳми мыш ѳѳ цаѳлѳшт.
Санитарнѳ автомобилѳри анѳх
мѳханѳ зѳлѳхэм аѳыѳ, ари
хѳазырѳѳу ѳыт. Сымаджѳхэм
аѳѳѳхѳыгѳѳ кѳбарыри цѳѳрѳ
технологѳхѳмклѳ кѳызлѳклагѳѳ-
хѳаным иамали ял, дѳаѳ фѳ-
дѳу лаборѳторнѳ уѳлѳѳкѳнхѳм
яклѳуххѳри игѳом кѳалѳклѳхѳн-
хѳм ѳытѳѳгѳѳспѳхѳѳгѳ ѳѳмѳ-

псымэр хъазыр. Цыфхэмкӕ
ӕрыфӕгъу зэрӕхуным тель-
тагъу ӕззӕгъу уцхери мы ӕза-
плӕм кӕылӕхъастых», — кӕы-
луаг УФ-м псауныгӕм икӕу-
хӕумӕнкӕ иминистрӕ.

лофхъабзэм кыдыхэлпыта-
гъэу хъэкIэ лъаплэхэм мы чы-
плэм ланчъэ лъэпсэдэчъитIу
щагъэтIысхъагъ.

**Адыгэ Республикэм
и Лышхъхэ
ипресс-къулыкъу**

Культурэм и Унэ зэтырагъэпсыхьэ

Лъапкъ проектэу «Культурэм» кыдыхэльытагъэу къуаджэу Къэбз-хьаблэ дэт культурэм и Үнэ агъэцэкӀэжы, мы илъэсым ыкӀэм нэс ар аухынэу агъэнафэ.

Шэуджэн районым културэм-
клэ и Гээлорышланлэ ипашэу
Къэрэбытэ Айдэмыр кызэрэ-
хигъэщыгъэмклэ, Адыгеим ит
културэм ипсэуальэхэр аужы-
рэ илъэсхэм игъэклотыгъэу
зэтырагъэпсыхыжабыгъэх, аш-
клэ лъэпкэ проектыр лэпылэ-
гъушхо къафэхъу.

— Къэбэхьаблэ дэт культу-

рэм и Унэ игьэцэк!эжыын сомэ миллион 16,4-м еху пэлуагьэ-хьагь. Ащ кьыдыхэлпытагьэу тлысып!и 120-рэ дгьэуцугь, музыкальнэ !эмэ-псымэхэр, пэлухьохэр ык!и нэмык!хэр кьээтцэфыгьэх. Шэк!огьу ма-зэм !ош!энхэр тыухышт, — кьыхигьэщыгь Кьэрэбытэ Айдымыр.

Псэуальэм ышгхэ, шханы-
гьупчэхэр зэблахьугэх, ыкло-
ци зэтырагьэпсыхыагь. Джаш
фэдэу псырыкьуанлэр, гьэфэ-
бэллэ системэр зэблахьугэх.
Цыфхэр зычлэсыштхэ залыр,
унэм итеплгэ игьэкьлотыгьэ
гьэцэклэжьынхэр рашьыллагэх.

Културэм и Унэ ипашэу
Цуамыкьо Марет непэ loфхэм
язытет кытфилотагъ:

«Унгу агъэцкэкжырым квадрат метрэ 400-м ехъу ил, нэбгыри 120-рэ члэфэ, клэлэцылкхэм яхудожественнэ лэпэлэсэныгэ зыщыхагэхъошт чыплэхэр, тхылъеджалэр ащ хэтых. Лъэхъаным диштэрэ лэмэ-псымэхэмклэ культурэм иучреждение зытырагъэлсыхыагь.

Къуаджэхэм адэт культурэм
иунэхэм мэфэкI офтхьабзэхэр
зэращыклохэрэм, творчествэм
пылхэр зэращызэрэуыгъохэрэм
имызакъоу, цыфхэр ащызэлө-
клэх, зэдэгущылэх, зэхыхьэхэр
ащэкдох. КъоджэдэхсмкIэ ащ
мэхьанэшхо иI. Цыфхэм мыщ
зыщагъэлсэфын, яухьтэ шуа-
гъэ кытэу шагъэклон атьэкIышт.

«Тилофшлэн еклолэккэ зэфэ-

**КУЛЬТУРЭР
УРЫСЫЕМ
ИЛЪЭПКЪ
ПРОЕКТХЭР**

шъхьафээр къыфэдгъотызэ тылжъэным тыфэхъазыр. Театральнэ ыкӀи къэшыокӀо кружокхэм юф ашӀэшт, хэдыкӀыным, пхӀэ ыкӀи къэнджал хэгъэстыкӀыным афэдгъэсэштх. Пшэ-рыль шъхьалэу тилэр тиныб-жыкӀлэхэм ялӀпӀэсэныгъэ ыкӀи ясэнаушыгъэ къыхэдгъэщызэ тадӀэлжъэныр ары», — **хигъэунэфыкӀыгъ ЦуамыкӀо Марет.**

Тхылъеджаплэм юф щашлэ
Ламыко Нуретрэ Цуамыко
Эммэрэ. КӀэлэцыкӀухэм афы-
тегъэпсыхыгъэ юфтхьабзэхэр
ильэсым кыкӀлоц рагъэкӀокӀы.
КъэшьокӀо кӀупэу «Жъуагъохэр»

зыфилорэр Цуамыкьо Марет зэхишагь. Тамыгэхэм яхэгъ-стыкын зызшыфагъасэрэ кружоку «Сэтэнэй» зыфилорэм Даур Маринэ фэгъзагь. Театральнэ объединениеу «Гугъэ» зыфилорэм ихудожественнэ пащэ Иуаныкьо Рузанэ кэгъэ-лгъгъон гэгшлэгъонхэр зэхещэ.

Къуаджэм дэлъ щылакӀэр
нахышшӀу шӀыгӀэнымкӀэ къэра-
лыгӀом Ӏофышхо ешӀэ. ЛӀэпкӀ
проектхэм, программэхэм, ама-
лэу къатыхэрэр чӀыпӀэхэм кызы-
фагӀэфедэнхэм мэхъанэшхо иӀ.

ЛЪЭПШЪЫКЪО Фатим.
Сүрэтхэр: А. Іэшъын.

Нэхэе Аслъан имэфэкI ипэгъокIэу

Урысыем инароднэ артистэу, композитор цIэрылоу Нэхэе Аслъан ыныбжь мыгъэ ильэс 80 хушт. ГъэшIо зэхахьэхэр мыбжыхьэ кызэкIэлъыкIоу Адыгэ Республикэм ирайон зэфэшхьафхэм ащэкIох.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо лъапкъ оредыло-къэшыкIо ансамблэу «Ислъамыем» ихэшыпыкIыгъэ программэ а мэфэкI концертхэм къащегъэлабгъо. Лъапкым имузыкальнэ культурэ лъэгэплэ инхэм анэзыгъэсыгъэ мэкъэмзусым лъытэныгъэу фашырэр къагъэлабгъоу цIыфхэр бэу зэхахьэхэм къакуалIэх, гушылэ фабэхэр Нэхэе Аслъан кыфалох. Адыгеим имызакоу зэкIэ Кавказым щыцIэрыло хугъэ композиторыр гъунэгъу шьолпырхэм агашIо, имэфэкI концертхэр зэхащэх. Джаз фэдэу, чэпыюгум и 26-м, къалэу Краснодар Нэхэе Аслъан фэгъэхьыгъэ концерт ансамблэу «Ислъамыем» кыщитыгъ. Купым илэшхьэтет имэкъэмэ, иорэд анахь лъэшхэр, цIыфхэм нахь якласэхэу «Нидэлъф мэкъамэхэр», «Хьагъэуджым ирапсодие», «Нартмэ ясимфоние», «Адыгэ пщынэр», «Кьолэн» ыкIи нэмыкIхэр ащ кыщылауагъэх. Апэрэу Краснодар щылулгъ Нэхэе Аслъан IофшIэгъэ инэу мыгъэ ыусыгъэ лъапкъ симфониер. Iахыщэу ар зтеутыгъ, музыкальнэ жанрэ зэфэшхьафхэр — классическэ оред къэуакIэри, лъапкъ мэкъамэри эдыхэтхэу, ащ джаз, рок едзы-

гъохэр ахэщыхьагъэу гъэпсыгъэ. Краснодар щыкIогъэ концертным къекIоплагъэхэм ячэнэрэ Iахьэу «ДунэякIэм имэкъамэхэр» зыфилорэр ары зэхахыгъэр. Симфониер зэрэпсауу шэкIогум и 18-м, Нэхэе Аслъан кызыхьыгъэ мафэм тэфэу, Мыекъуапэ щыкIошт мэфэкI гъэшIо зэхахьэ шхьалэм кыщытат. И

Краснодар зэхахьэм хэлэжыагъэхэм композиторым илофшIагъэ осэ ин кыфашыгъ. Гуфабэу, Iэгу теор щызэпымыоу концертыр зэрэпсауу куагъэ. Нэхэе Аслъан илэжыгъэхэм яхьатыркIэ адыгэ лъапкым узэрэщыщым гушхоньгъэ кыпхельхьэ. Композиторым зэрэфэразэхэр, зэрэфэгушIохэрэр Пшызэ шьолпыр ихэбзэ кьулыкхэм ялыкIохэм кыхагъэщыгъ. Кьэлэ хэбзэгъэуцу ЗэIукIэм и Тхьаматэ игуадзэу Татьяна Гелуненкэм шлуфэлэ гушIэхэр концертным кыщылауагъэх, Краснодар Думэм ишлуфэс тхыпэрэ ишлухьафтынэрэ Нэхэе Аслъан пае «Ислъамыем» иартистхэм кьаритыжыгъ. КыфэгушIуагъ композиторым иныбджэгъушIоу Виктор Захарченкэр зипэщэ Пшызэ къээзэкъ оредыло купыри. Мы оредылохэм Нэхэе Аслъан илофшIагъэхэр

дэгъоу ашIэх, якласэу къалох. Джаз фэдэу МэщбэшIэ Исхьакъ иусэ композиторым мэкъамэ фыхихыгъ ыкIи оред дахэу ным иклалэ зэрежэщыгъэм фэгъэхьыгъэу «Старинная песня» зыфилорэр къээзэкъ купым кьыло хугъэ. Краснодар щыкIогъэ концертным а оредыр ягуапэу кыщылауагъ.

Краснодар краим и Адыгэ Хасэ итхьаматэу Мэщыл Руслъан агъашIорэ композиторыр дунаим щыпсэурэ адыгэхэм зэкIэми анапэу зэрэщытыр, лъапкым икультурэ хэьхоньгъэу фишыгъэм пае шхьэкIэфэныгъэ инэу Нэхэе Аслъан фишырэр игушылэ кыщыхыгъэщыгъ.

Адыгэ мэкъамэр, пшыналъэр Краснодар щыпсэухэрэм апэрэп зэрэзэхьахьэр, тиартистхэм концертхэр бэрэ тигъунэгъу шьолпырым кыщытат. Ау мызыгъэгум зэIукIэм иушхьагъу-гъэр Нэхэе Аслъан имэфэкIэу къэблагъэрэр ары, ащ елытыгъэуи гушIуагъор, гуфэбэныгъэр, гушхоньгъэр нахь къебэкIэхэу «Ислъамыем» иконцерт зэхащэгъ.

ТIЭШЪУ Светлан.
Адыгеим изаслуженнэ журналист.

ИшIэныгъэхэм ахегъахьо

Адыгэ къэралыгъо университетым филологиемкIэ ифакультет ия 4-рэ курс щеджэрэ Любовь Синельниковар къэралыгъо ыкIи муниципальнэ IофшIэхэм я Урысые программэу «ГосСтартым» ильэныкIоу «ГосСтарт. Стажировки» зыфилорэм щыпхырыкIыгъ. Ащ ишIуагъэкIэ Урысыем просвещениемкIэ и Министерствэ исэнэхьаткIэ зыщигъэхьазырын амал ыгъотыгъ.

Зэнэкъокъум икыхэхын уцугъо пшэщэжыер пхырыкIыгъ. Тестхэр, кейсхэр кышIыгъэх ыкIи эссе ытхыгъ.

Хэгъэгум ис ныбжыкIэ 250-рэ мыщ пхырыкIыгъ. ТхьамэфитIум кыкIоцI федеральнэ кьулыкхуэхэм яIофшIэн зэрэзэхьахьэр ахэм арагъэлъэгъушт, яшIэныгъэхэм ахагъэхьахь.

НыбжыкIэхэм къэралыгъо ыкIи муниципальнэ кьулыкхуэхэм Iоф ащашIэным епхыгъэ программэу «ГосСтартым» хэхьэрэ лъэныкIоу «ГосСтарт. Стажировки» зыфилорэр Урысые Федерацием и Президент иунашьокIэ зэхащэгъ. Проектным пшэрыл шхьалэу илэр къэралыгъо кьулыкхуэхэм Iоф ащызышIэшт ныбжыкIэхэр гъэхьазырыгъэнхэр ары.

Адыгэ къэралыгъо университетым ипресс-кьулыкху.

Ныбджэгъу лъапIэхэр!

Тигъэзетеджэхэм макъэ ятэгъэу — кыхьащт ильэсым иапэрэ мэзих икIэтхэгъу уахьтэ макIо. «Адыгэ макъэр» кышъуIукIэнэу шьуфаемэ, мыщ фэдэ уасэхэмкIэ ар кышъутхыкIын шьулъэкIышт:

Урысыем и Почтэ икьутамэхэм Индексэу П4326-р:

мэзи 6-м — сомэ 1150,86-рэ;
мэзи 5-м — сомэ 959,05-рэ;

мэзи 4-м — сомэ 767,24-рэ;
мэзи 3-м — сомэ 575,43-рэ;
мэзи 2-м — сомэ 383,62-рэ;
зы мазэм — сомэ 191,81-рэ.

Индексэу П3816-р, фэгъэкIотэнхэр зилэхэм апае

мэзи 6-м — сомэ 1130,58-рэ;
мэзи 5-м — сомэ 942,15-рэ;
мэзи 4-м — сомэ 753,72-рэ;
мэзи 3-м — сомэ 565,29-рэ;

мэзи 2-м — сомэ 376,86-рэ;
зы мазэм — сомэ 188,43-рэ.

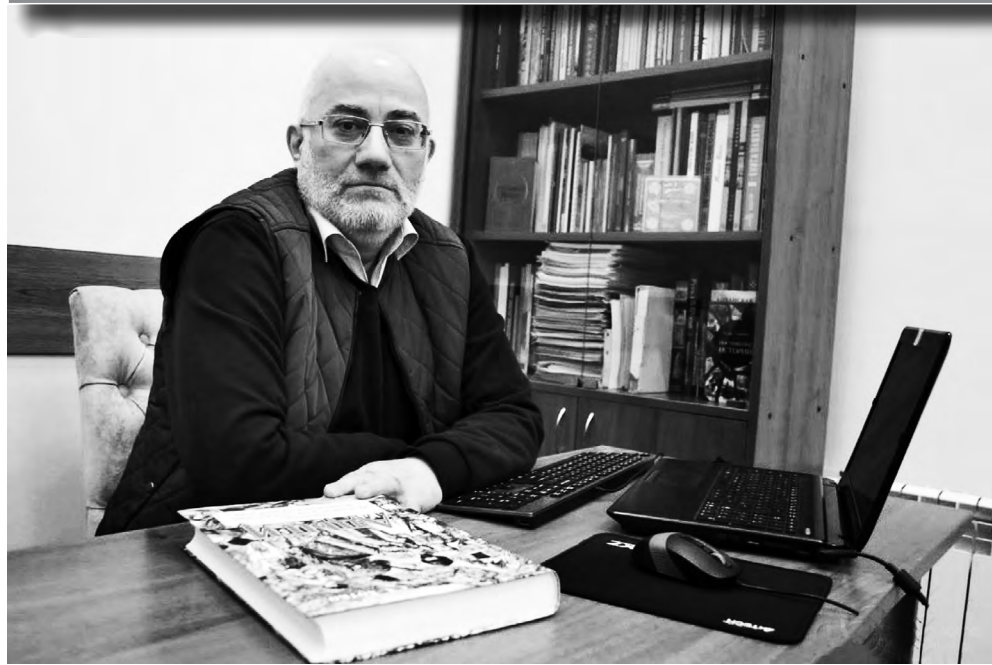
«Адыгэ макъэр» зычIэт унэм шьущыкIатхэу ащ шьукъакозэ шьухьыжын зыхьукIэ, ильэсныкIом тэфэшт уасэр — сомэ 150-рэ.

Корпоративнэ шыкIэкIэ клатхэхэрэм лъатыщтыр сомэ 240-рэ, гъээтыр 15-м нахь мымакIэу кышъутхыкIын пае, МыекъуапэкIэ ар шьуи-лофшIапIэхэм къашъуфылауащэжышт.

Хьоткьо Самир и ЛофшЛэгъэшху

Мы ильэсым илоныгъо мазэ гуманитар ушэтынхэмклэ Адыгэ республикэ институтэу Т. Клёрацэм ыцлэ зыхьырэм Урысые шлэныгъэ конференциеу «Адыгэ тарихым игумэклыгъо шхъалэхэр» зыфилорэр цырагъэклоклыгъ.

Гэсэнэгьэмрэ шэныгэхэмрэкэ
АР-м и Министерствэ, лэпкэ лофхэмкэ,
лэклэ кэралхэм ащыпсэурэ тилэпкэ-
гьухэм адырлэ зэпхыныгэхэмкэ ыкл
кэбар жьугэм иамалхэмкэ АР-м и
Комитет, «Урысые обществэ «Шэныг»
зыфилорэм и Адыгэ шьолыыр кьутамэ
ащ клэщакло фэхьугагьэх. Конферен-
цием илофшэн хэлэжьагьэх Кьэбэртэе-
Бэльхарэ ыкли Кьэрэщэе-Щэрджэс рес-
публикэхэм, Краснодар краим ыкли
Урысем яшэныгэлэжэ нэбгырэ шэклэм
еху. Дунаим ианых ижьырэ лэпкэу
алытэрэ адыгэхэм, кавказ ичлывдэльф
лэпкэуэ щытым фэгэхьыгыэ тхыгэхэр
зилэ шэныгэлэжьых конференцием
кьеклолэгагьэхэр.

Къыхъгъэыгъхэн фае адыгэхэм (черкесхэр) ижыырэм къышыублагъэу ллэшэгъу гурытхэм ялъэхъани, непэрэ уахътэми Кавказым шпцсэурэ лъапкъхэу ягъунэгъухэм ыкӀи цивилизациящхэу зилэ къэралыгъохэм зэпхыныгъэхэр адырялэу къызэрахъырэр, Кавказым щыхъурэ-щышлэрэмэ якуулэ ренэу зэритхэр. А илъэсищэ пчъагъэхэм адыгэ (черкес) дунаим социальнэ ыкӀи политическэ шапхъэхэр, культурэ бай илэ хъугъэ. Ащ дакӀоу, гъэшлэ гъогоу зытетым къыцигъэлъэгъуагъ зэпхыныгъэ зыдырилэ обществэхэм ыкӀи къэралыгъохэм шхъхъыгъэу зэрадэпсэушъурэр.

Я ХХI-рэ плэшлэгум шэныгээ тхыгбаэ дунаим кытехуаг, адыгэ лъэккым итарихь кызылотыкырэ кэнэу ахэр хуьгээх. А loшлэнхэр ары шэныгээ конференцием зигугу кыща-шыггэхэр.

Хьоткьо Самир илофшагьэхэм пстэу-ми апэу ягугьу кьэпшыныр атефэ. Самир гуманитар ушэтынхэмкӀэ Адыгэ республикэ институтым этнологиэмкӀэ ыкӀл лӀэпкӀэ искусствэмкӀэ иотдел ипаш, монографии пчӀагьэхэм яватор. Ащ илофшагьэхэм чӀыплӀэ хэхыгьэ аубыты, тикьэралыгьо ишӀэныгьэ общественность хэтхэм анаӀэ кытырадзагьэу цыт. ШӀэ-ныгьэ асты 100-м ехьу, монографии 18 ащ ытыгьы, ахэм анахь шӀхьалӀэхэр шыугу кьӀэдгьэкӀыжыных:

1. История Черкесии в средние века и новое время.

2. **Карачай. Страна на вершине Кавказа.** Очерки истории и культуры.

3. Открытие Черкесии. Картографические источники XIV – XIX вв.

4. **Черкесия.** Генезис, этнополитические связи со странами Восточной Европы и Ближнего Востока (XIII — XVI вв.).

5. **Адыги. Этногенез, историческая этнография. Политическая история.** Том I: Этногенез и культурное наследие.

Нэмыкы loфшлагъэу авторым илэхэм ягугъу къэсшырэп, сыда пломэ мы ушэтынхэр ары Хьоткъо Самир Темыр Кавказым ыкы Урысыем яшэныгъэлэж пэрытхэу Кавказым итарихъ кытегу-щылэхэрэм ясатырэ хэзыгыэуцуагъэр. Ащ иаужырэ тхылъэу «Адыгэхэр» зы-филорэ авторым едзыгыуипплэу зэты-риутыгъ:

1. Этногенезым итеоретическэ аспект-хэр ыкли адыгэмэ якультурнэ клэн;

2. Адыгэхэр лъэпкъэу Темыр-Къохъэ-плэ Кавказым зызэрэщашэтыгъэр;

3. Адыгэмэ ящылэклэ-псэуклэ зыфэдэр;
4. Къызхихыгъэхэр, ахэм яспискэ

ыкли литературэу ыгъэфедагъэр, гъэклэ-
кыгъэхэр къызэритыгъэр.

Тарихь-культурнэ клэныр, этногене-
зыр ыкӀи адыгэмэ (черкесмэ) ятарихь
этнографие апэрэ едыгъом кышеты.
Ащ фэш! авторым кызфегъэфедэх
П. Н. Милотиным, А. Дж. Тойнби,
Ф. Бродел, Ф. Тернер. Х. Дж. Маккин-
дер ялошлагъэхэр.

Гумекыфгыбоу шыфхэм еплыккэ хэчыгэ, еплыккэ шхьаф авторым афишын ыльэкыгы: этногенезым географиеу кыяхьэрэр, адыгэмэ тарихь-культурнэ шапхэу ялэр, шьофымрэ хымрэ а лофым кыызэрэхэлэжыагэхэр, псэуплэ-тлысылэ лофыгьохэр. Ятлонэрэ томым адыгэмэ я XIII – XIX-рэ лэшлэгьухэм политическэ тарихьэу ялагэм ар кыышытегущылэшт.

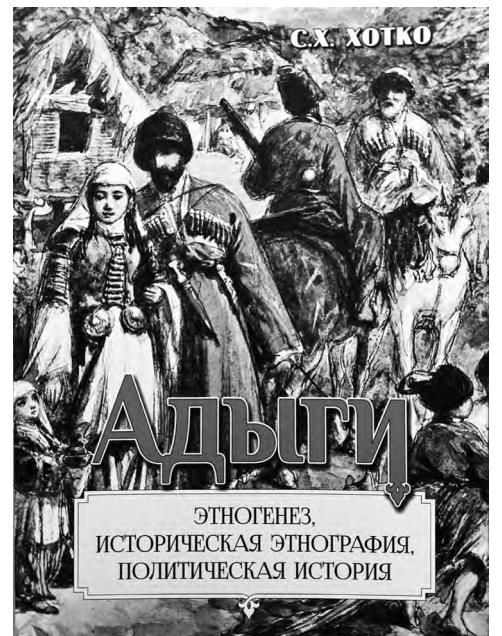
Едзыгъо-едзыгъоу адыгэмэ (черкесмэ)
Хъоткъо Самир къатегушылэзэ, ижъырэ
Зихием ычлплэ Черкесиер къыззериу-

Хъоткъо Самир Хъами-
дэ ыкъор тарихъ шІэ-
ныгъэхэмкІэ доктор, гума-
нитар ушэтынхэмкІэ
Адыгэ республикэ инсти-
тутэу Т. КІэрацэм ыцІэ
зыхъырэм этнологиемкІэ
ыкІи лъэпкъ искусствэмкІэ
иотдел ипащ, АМАН-м
иакадемик, Адыгэ Респу-
бликэм шІэныгъэхэмкІэ иза-
служеннэ ІофышІ. «Адыги.
Этногенез, историческая
этнография, политиче-
ская история. Том І: «Эт-
ногенез и культурное на-
следие» зыфиІорэ тхылъэу
Хъоткъо Самир къыди-
гъэкІыгъэм осэшхо къы-
фашІыгъ ыкІи шІэныгъэм
ылъэныкъокІэ Адыгэ
Республикэм икъэралыгъо
премие къыфагъэшъошагъ.

цорэр, ар дунаим иполитическэ картэмэ кыызэрэхагыщырэр нафэ кьешлы. А лъэхъаным кыщегъэжыагъу я XIX-рэ лэшлэгум ия 60-рэ илъэсхэм анэс адыгэмэ (черкесмэ) ячыгу зэрэшлэщыгъэр «Черкесия», Яков Гордин образнэ кызырлуагъу, «Кавказская Атлантида».

Хьюгэ-шлэгэ зэфэшхьафэу авторым ыгэфедагээр умыгэшлэгъон пльэклы-рэл, ахэр 444-рэ мэху, 75-р лэкыбым шагэфедэрэ бзэ зэфэшхьафых зэрэ-тхыгэхэр, ахэр эклэ Самир зепыри-гьэзагэх, зеригэшлагэх ыкы адыгэ лъэккым фигэлэжыагэх. Урысыем шызэльашлэрэ хьарзынэц 22-мэ ар ащылэжыаг, яматериалхэр ыгэфеда-гэу. Ахэм ащышыг ижырэ актхэм я Урысые кьэралыгъо хьарзынэц, Грузи-ем, Краснодар краим, Къэбэртэе-Бэлъ-кьарым якъэралыгъо хьарзынэцхэр. Гушылэлэ 15, картографическэ тхылъ 36-рэ джац фэдэу Самир ыгэфедагэх. Анахьэу ащ мэхьанэ зеритырэр архео-логическэ ушэтынхэр ары. Ахэр ары авторым кылуатэхэрэр кьэзыгэшпып-кьэжыхэрэр, нэмык епллыклэу илэр кьохэзыгэщырэр. А списокэм чыплэцлэ 304-р хэт. Литературэу ыгэфедагээр пштэмэ, 787-рэ мэху.

Хьоткыт Самир шытхъум шыкълэзэрэм ащыцэп, ау илофшлэгъэхшо уасэ емытыныр тэрэзэп. Гуцылэм пае, имонографииу «История Черкесии в средние века и новое время» зыфилорэм, ежшэныгъэлэжым иклэпэгъаджур, АКЪУ-м тарихымкълэ ифакультет идеканэу, тарихшэныгъэхэмкълэ докторэу, профессорэу Э. А. Шведжэным осэхшо кыфшишылгъ. Аш этхы: «Адгъэхэм яблэкълы

гъэ, ятарихъ Хьоткъо Самир имонографие шъхьэихыгъэу кышшытыгъ, чыплэ цивилизациеу хэхьоныгъэхэр зышлызэ кыырыкьуагъэу. Ащ дэжым тарихьым кышшеты дунэ хуэгъ-шлагъэхэм адыгэхэр ахэцагъэхэу зэрэщытыгъэр... Епллыкъэ гъэнэфагъэу, тэрэзэу тарихьым иедзыгъо пчъагъэхэм Хьоткъо Самир афырилэм ишлуагъэкъ, Темыр-Къохьэплэ Кавказым илэпкъхэм шлэныгъэ екълэкъэ гъуэнэфыгъэ ялу кылотыкыгъэхэ хуэгъэ. Iэкълэ политическэ хуэгъэ-шлэгъэшхохэу ащ кыыхыгъэщыхэрэм къэкъэ-лъэкълэ Кавказым, ащ игъунэгъу шьолъырхэми культурнэ лъэхъанхэр шъхьаф-шъхьафэу зэрэщызэкълэпкъылуагъэхэр.

Ekloplaklay авторым илофшлагъэ кы-
фигьотыгъэм теоретическэ-методологи-
ческэ мэхъанэшхо илэу щыт, ащ лъапкэ
тарихтым епхыгъэ шапхъэу шылагъэхэр
зэрехъоклы, ахэр нахь куоу къэтыгъэ
мэхъух. КIэлэегъаджэм икIэлэеджакIо
джаш фэдэ гуцылэхэмкIэ игугъу кы-
шыгъ, осэшхо фишыгъ, ащ зыгорэ
хэбгъэхъожьыныр кын. Кавказым ита-
рихь фэгъэхьыгъэ ушэтынхэр зышыхъу,
шлэныгъэлэжьэу Я. А. Гординым мыщ
фэдэ уасэ Самир илофшлагъэхэм къа-
фишылыгъ: «2005-рэ илътэсым имэхъанэкли
хъугъэ-шлагъэу кышытыгъэхэмкли
хъу фэдэ къэмышхъугъэ тхылъ кыдэклыгъ,
ащ ыцIэр «Старые черкесские сады.
Ландшафт и агрикультура Северо-За-
падного Кавказа в освещении русских
источников». Томитлу хъурэ тхылъыр
зытхыгъэр, — кылуатэ Яков Гординым,
— тарихъыр куоу зышIэрэ цыф, сыда
плэмэ, мыщ зигугъу кышышырэр мэ-
къумэщ цивилизациям гъэхъэгъэшхоу
чашылгагъэхэр ары, нэужым урысхэм
алъэгъузэ клоджыжьштыгъэм».

Кавказоведху урыс шлэныгэ сообществэм хыхьэхэрэм Хьоткьо Самир аужырэ тхыльэу кыдыгьэкыгыэм осэшхо кьызэрэфашыштым сицыхэ тель. Тэ тишлшклэ, аужырэ ильэсипшыр пштэмэ, адыгэмэ (черкесмэ) яполитическэ тарихэ, этнографием ыкIи этногенезым афэгьэхыгыэу ащ нахь loфшлэгъэ ин кьыдэкыгыгэл.

Хьоткьо Самир джыри бэрэ адыгэ лъэпкхым фэлэжъэнэу, тариххым епхыгъэ loфшлэгъабэ кыдыдгъэкынэу тыфэлъало!

АЦУМЫЖЪ Казбек.

Тарихь шлэныгэхэмклэ доктор.

ХЪАТКЪО Ахьмэд

УнакIэ

Ей, ей, сьд унакI? —
Мако, мако, ашъхадэки,
ЗэплъэкIгъо уимыфээ,
Инэу, инэу зыкълэ! —
Тезылъхьэрэри умылэгъу,
Ар зыгъэчъырэри темылагъу —
Ригъэхуэзэ, ашъхадэщы,
Ищыгъэшхоу бэу зэтет!

Чылэпхъэеут

Тракторым ыуж итэу
Чылэпхъэеутыр зэнкIабзэу лъэкIо.
Цэ цыкIухэр кыдэзы,
ДэбзыкIыгъэм дэгъуальхъэх.
ЕтIэ шъэбабзэкIэ ар дегъэбылбы-
хъэшъ,
Iушъашъэу непэ чIыбэ зэплъэшIы.

Адэдае кыххэзы, адэмэз
хэфэжъы.

(Дэжъый).
Амыгоу фыгу нэт, амы-
дэу дарие джан.
(ПырыпI).
БгъэуцIынмэ мэбэгы,
бгъэтыпIэмэ мэцIацIэ.
(Натрыф).

Гъогу напцэм лъы пцIа-
гъэ хэлъ.

(Цумпэ).
Пчэгъу шъхьапэ рыкIу,
нэкIу бырэтIэжъ.

(Къэбы).
Къарышъопс псым кы-
хэкIы.

(Сэнашъхъ).
Зышъхъэ чIым чIэлъэу,
зыпкъ дунаим тет.

(Бжыныф).

Тыгъэнэбзый

Лъэпкъ искусствэм итарихъ щыщ

Адыгэхэм ямэкъэмэ Iэмэ-псымэхэр

Хэтрэ цыф лъэпкы кыгъэшлагъэм, пэкIэкIыгъэм ыкIи шылакIэу зыхэтым ялбытыгъэу, ахэм къапкырыкIэу оредхэр, мэкъамэхэр илэх. Мэкъамэхэр кырагъалохэу адыгэхэм Iэмэ-псымэу пшым нахьыбэ ялагъ. Ахэм ащыцэу непэ нахъ агъэфедэу къэнэжыгъэхэр Iэпэпщынэхэр, шыкIэпщынэхэр, пхъэкIычыр, шъонтырыпыр. Тэ джы зигугъу къэтшыщтыр ащыгъупшэжыгъэмэ ащыцэу бжъэмый зыфалорэр ары.

Бжъэмыйер епщэхэзэ макъэр кы-зэрагъэкIырымэ ащыцэу зыпэблагъэр «рожок» зыфалорэр ары. Былым (цу)

бжъакъом хашIыкIыщтыгъ, ыцыпэ псыгъокIэ уепщэнэу щытыгъ, мэкъэ псыгъо дахэу кыкIырэч чыжъэу ущылэми зэхэпхыщтыгъ.

Бжъэмыйер адыгэмэ иждэдэклэ агъэфедэщтыгъ, нарт пщыналъэмэ къахэфэрэ лыхъужъэу Ащэмэз ащ фэлэзэ дэдагъ. Ау ар запщэщтыгъэ бжъэмыйер кызырэрыкIоу щытыгъэп. Зы цыпэм уепщэмэ, шIугъэм, нэфынэм уафэзыщэрэ мэкъамэ кыкIыщтыгъ, адрэ цыпэм уепщэмэ — шIункIым, ем уязычалIэрэр. Ащ зэфэхьысыжъ гупшысэ гъэшIэгонхэр уегъэшIых: цыфым ышIэрэ пстэури

шIугъэм фэгъэзэгъэн фае. Оредри, мэкъамэри, цыфхэм ящылэкIэ нахьышIу хъуным тегъэпсыхъагъэхэу щытынхэ фае.

КIэлэцIыкIухэм ядунай

«Моу сымышъхъахынэуи, нан...»

Шъэожъые гушIубзыу цыкIоу илэси 4 — 5 зыныбжым ябынхэр Шамик зэреджэхэрэр. ЫцIэ шыпкъэр Шамил. Сабый пстэумэ зэряшэнэу, зэкIэ ышIэмэ шIоигъу, упчIэрий. Нэф кызышъырым кышыублагъэу чэщ зышыхъурэм нэс упчIэ мыухыжъыр унэм исхэм аретэкъу-лIэ. АщкIэ анахъ «тхъэжъхэрэр» янэж-рэ ятэжърэ, хъупхъэ дэдэр инэнэжъ.

Мэфэ ошхылэ горэм Шамикрэ янэж-рэ унэм зэдисынхэу хъугъэ. Шхэни,

пкIэни, лъэни кытенагъэп. Къещхыми, бэдзэогъу мэфэшхо гопэгъу. Шамики тIэкIыхъэгъэ цыкIути, ыпшъэ шIохэлъэгъэ тхылъ тхыгъэр ынэ кыпэшIофагъ:

— Нан, нан, сьд плуагъа мы спшъэ илпыр, зэ кысэлэжыи? — ишъыпкъэ дэдэу янэжъ елъэу.

Къом ыкIоу цыкIоу зыпишын щымылэм цыгушIукIызэ, Минсурэ-нанэ кырелэ:

— А сикIэлэхъужъ! Мыр тхылъ лъапI, джэгъуалъэп, бгъэчэрэгъуи хъущтэп,

умышынэным пае кыпфязгъэтхыгъ.

— Ара, нан, дэгъуба адэ, сышынэнэп, — ело, анахъ иным фэдэу ылэ цыкIухэр ыпчанэ ригъэуцагъэхэу.

ТакыкIэ, зыгорэ ыгу кызырэрыкIыгъэр мыгъуащэу, инанэ къечъалIи IапIи кырищэкIыгъэу къелъэу:

— Нан, моу ащыгъум джыри мыщ фэдэ сымышъхъахынэу кысфягъэтхы-ба...Зэхихыгъэм нэнэжъыр кыгъэ-щхыгъ.

«Хъэр Iофыжъа, сикIал...»

Шъэожъые емышIэ-шIумышIэм, Тхъэм нахъ ымышIэу, кыфахыгъэ хъэжъу щыр цыкIум ыгу фэгъоу, «чэщым чыIэ мылIэнэу» ылуи, ицы бгъэфэбэ дахэр щилъагъ. Адрэм зэхышIыкIыгъэп — хъапэ-сапэ ригъэфагъ.

Ар зылъэгъугъэ сабыеу гъырым еубзэзэ, инэнэжъ егъэрэхъатыжъы.

— А сикIэлэ нэфын, хъэр уиджэнэ цыкIухэм-кIэ пфэпэнэу щытэп, плъэгъурэба ышъо зэрэпыр-эцэ дахэр, ащ егъэфабэ, — шъэожъыем ынэпсы-цэ дыйгъэхэр ынэгъушъхъэмэ атырелъэкIыкIы, джэгунэу ечъэжъэжыгъэ шъаом кIэлъыплъэзэ нанэм зыфелэжыи: «Хъэм фапшIэрэр зэхимышIы-кIыгъэр Iофэп, шIу зыфэлэшIэрэ цыфым узэхерэ-шIыкIы, сикIал».

Ащ игушIуакI

Ромик (Рэмэзан) хъакIапIэ зыдищэнэу янэжъ ефапэ.

— Тыдэ тыкIощта, нан, Мыекъуапа?

— Хъау, нынэ, модэ къоджашъхъэм дэс нанэ горэм дэжъ, ау кыюсIощтыр ошIа? — ахъцэ кыуитынэу ежъэмэ, кы-лыпхы хъущтэп, псэкIоды, ежъыри пенсие тIэкIумкIэ щыI.

Шъэожъыем IорышIэ дэдэу «хъун, хъун!» ело.

KIуагъэх, кышысыгъэх. Ромики тхъэжъэу чэтыушхо кIэ шъабэм дэджэгугъ, зылуифыхъагъ. КъэкIожъынхэу къэжъэ-жыгъэхэу, зыдэкIогъэ ныом «Инышхо охъу!» ылуи, Ромик соми 10 (ар мэкIагъэп а лъэхъаным) кыIэкIильхъагъ.

— Эх! Джарыба сэ зыфэсIуагъэр! — гушIор фэмыгъэбылъэу, ралуагъэри бэшIагъэу цыгъупшэжыгъэу ахъщэр пытэу зылэкIиубытагъ.

Н. ДЗЭУКЪОЖЪ.

НэкIубгъор зыгъэхъазырыгъэр МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Сурэтхэр: зэлухыгъэ къэбарлпыгъэлэс амалхэр.

Шапхъэхэр

Команди 7-мэ заушэтыгь

Урысые физкультурэ-спорт комплексэу «Юфшлэ-ным ыкIи зыкьэухумэжыным сафэхъазыр» зы-филорэм истуденческэ фестивалъ Мыекьуапэ шыкIуагь.

Апшээрэ ыкIи гурыт сэнэхъат зышарагъэгъотырэ еджаплэхэм якоманди 7-мэ заушэтыгь. НыбжыкIэхэм шапхъэхэр атыгъэх, зэнэкьокьугъэх.

Командэ пэпчъ нэбгыри 10 хэтыгь — кIэли 5 ыкIи пшэшы 5. Зэфэхьысыжхэм кызырагъэлэгъуагъэмкIэ, очко анахьыбэ изыгъэкьугъэхэр Адыгэ кьэралыгъо университетым истудентхэр ары. ЯтIонэрэ чыплэр Мыекьопэ кьэралыгъо технологическэ университетым иполитехническэ колледж иллыкIохэм кыдаыхыгь.

Ящэнэрэ хъугъэ АКЪУ-м и Мыекьопэ кьэралыгъо гуманитар-техническэ колледж. Джащ фэдэу унэе кьэгъэлэгъон анахь дэгъухэр зилэхэри хагъэунэфыкIыгъэх.

ХагъэунэфыкIырэ чыплэхэр кыдзыхыгъэхэм зэкIэми Мыекьуапэ физическэ культурэмкIэ ыкIи спортымкIэ и Комитетрэ кьэлэ администрацием плуныгъэмкIэ ыкIи ныбжыкIэ политикэмкIэ и Комитетрэ кьагъэхъазырыгъэ кубокхэр, шытху тхылхэр ыкIи шуухафтынхэр афагъэшшоагъэх.

Баскетбол

ЕшIэгъухэр ригъэжъагъэх

Апшээрэ лигэм щешIэрэ «Динамо-МГТУ-м» мы мафэхэм ешIэгъухэр илагъэх.

Тикомандэ Мыекьуапэ ашыкIагъ «Металлург» (Магнитогорск) ыкIи «Нефтехимик» (Тобольск). Тибаскетболистхэм ешIэгъуитум теклоныгъэр кышыдаыхыгь, тIур ашлуахыгь.

ГъэшIэгъоныр, «Динамо-МГТУ-р» мы командэхэм залокIэм апэрэ ешIэгъухэр хьакIэхэм ахыгъэх, ятIонэрэхэм теклоныгъэр кьащыдихыгь.

«Динамо-МГТУ» — «Металлург» — 79:83, 80:70.

«Динамо-МГТУ» — «Нефтехимик» — 60:80, 76:61.

Шъугу кьэдгъэкIыжын, мыгъэрэ зэнэкьокьум команди 7 хэлажъэ. «Динамо-МГТУ-р» джырэ уахтэм яплэнэрэ чыплэм щыт. Пэрытныгъэр алыгь «Металлург» ыкIи «Чебоксарские ястребы».

Адыгием икомандэ зичэзыу ешIэгъухэр Москoвскэ хэкум ыкIи Чэчэн Республикэм щырилэщтых.

Зэхэзышагъэр ыкIи кьыдзыхыгъэкIырэр:
АР-м лъэпкъ ЮфхэмкIэ, Iэжыб кьэралхэм ащысэурэ тилгъэпкъэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи кьэбар жьугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр:
385000
кь. Мыекьуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыгъэр:
385000,
кь. Мыекьуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм кьаIихырэр А4-кIэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкIэ 5-м емыхъухэрэр ары. Са-тырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахь цIыкIунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкIэгъэкIожыхь.
E-mail: adygvoice@mail.ru

Зышаушыхъатыгъэр:
УФ-м хэутын ЮфхэмкIэ, телерадиокъэтынхэмкIэ ыкIи зэлы-IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэIоры-шIапI, зэраушыхъатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зышыхаутырэр
АО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекьуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи пчъагъэр
4035
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1818

Хэутыным узщыкIэтхэнэу щыт уахьтэр
Сыхъатыр
18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэу уахьтэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор шъхьаIэр
МэщIэкьо С. А.

Редактор шъхьаIэм игуадзэр
Тэу З. Дз.

ПшъэдэжIыжъ зыхьырэ секретарыр
Тхьаркьохьо А. Н.